

ОЛЕКСАНДР ОЛЕКСАНДРОВИЧ КЛЮЧНИКОВ
(10.02.1945 – 10.01.2016)

10 січня 2016 р. на 71-му році пішов із життя видатний учений у галузі ядерної фізики та атомної енергетики, засновник наукової школи з безпеки атомних електростанцій, активний учасник робіт із ліквідації наслідків Чорнобильської аварії, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії УРСР та Державної премії України в галузі науки і техніки, кавалер орденів «За заслуги» II та III ступенів, «Знак пошани», академік НАН України, Герой України, директор Інституту проблем безпеки атомних електростанцій НАН України Олександр Олександрович Ключников.

Академік НАН України Олександр Олександрович Ключников після закінчення фізичного факультету Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка з 1967 р. працював в Інституті фізики АН УРСР, із 1970 р. – в Інституті ядерних досліджень АН УРСР, де пройшов шлях від аспіранта до керівника Спеціального конструкторсько-технологічного бюро з експериментальним виробництвом, яке очолював протя-

гом 18 років. Із 1975 по 1979 р. працював в апараті Президії АН УРСР. У 1996 р. О. О. Ключников стає генеральним директором Міжгалузевого науково-технічного центру «Укриття» НАН України, на базі якого у 2004 р. було засновано Інститут проблем безпеки атомних електростанцій НАН України, який він і очолював до останніх днів свого життя.

Під керівництвом О. О. Ключникова і за його безпосередньої участі проведено багатопланові дослідження, результатом яких стала розробка понад 100 зразків унікальних приладів і установок, що використовуються в різних галузях науки й техніки. Це, зокрема, система приладів розподіленого управління технологією експерименту, системи управління та внутрішньо-реакторного контролю АЕС, інформаційно-діагностичний комплекс «Шатер», який установлений як штатна система на зруйнованому блоці Чорнобильської АЕС і не має аналогів у світовій практиці приладобудування. Більшість розробок О. О. Ключникова спрямовані на створення сучасної прискорювальної техніки, радіометричної та дозиметричної апаратури. Особливе місце в його діяльності займали роботи з вирішення проблем безпечної та ефективної експлуатації АЕС України, поводження з радіоактивними відходами. Із перших днів аварії на Чорнобильській АЕС О. О. Ключников брав активну участь у ліквідації її наслідків. У 2006 р. його було призначено науковим керівником комплексної програми робіт із виведення Чорнобильської АЕС з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему.

Довгий час Олександр Олександрович був членом редколегії журналу «Ядерна фізика та енергетика», що видається Інститутом ядерних досліджень НАН України.

Загальний доробок О. О. Ключникова становить суттєвий внесок до наукового надбання України, який складає понад 320 публікацій (у тому числі 27 монографій), 34 патенти та свідоцтва на винаходи. Його 8 монографій увійшли до серії «Безпека атомних електростанцій» і користуються великим попитом у фахівців АЕС, студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, наукових працівників.

Колектив Інституту ядерних досліджень НАН України глибоко сумує з приводу втрати Олександра Олександровича Ключникова, нашого шановного колеги і талановитого вченого, світла пам'ять про якого назавжди збережеться в наших серцях.

Колектив ІЯД НАН України